

KOTKA-KYMIN SEURAKUNNAN ISOSKOULUTUSSUUNNITELMA

Erik Pakkala

Opinnäytetyö, syksy 2017

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suun-
tautumisvaihtoehto

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosionomi (AMK) + Kirkon nuoriso-
työnohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Pakkala, Erik. Kotka-Kymin seurakunnan isokoulutussuunnitelma. Diak Etelä, Kalasatama, syksy 2017, 45 s., 1 liite. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda isokoulutussuunnitelma, joka on työkalu Kotka-Kymin seurakunnan kasvatuksen tiimin työntekijöiden käyttöön. Isokoulutussuunnitelman tarkoituksena on yhdistää ja yhtenäistää koulutuksen sisältöjä ja teemoja. Isokoulutussuunnitelman luominen lähti Kotka-Kymin seurakunnan tarpeesta yhtenäistää isokoulutusta ja sen rakennetta.

Kolmen seurakunnan, Kotkan, Langinkosken ja Kymin muodostama seurakuntayhtymä purettiin vuoden 2016 lopulla, ja seurakunnat yhdistyivät suureksi Kotka-Kymin seurakunnaksi vuoden 2017 alussa. Seurakunnan työalat uudistuivat uuden seurakunnan perustamisen myötä, joten myös isokoulutus ja isostoiminta tuli uudistaa. Suunnitelman on tarkoitus antaa isokoulutukselle yhtenäisen rakenteen, joka oli pirstaleinen uutta Kotka-Kymin seurakuntaa perustettaessa. Isokoulutussuunnitelma on tavoitteellinen kokonaisuus, joka antaa hyvät mahdollisuudet kouluttaa isosia heille suunnattuihin tehtäviin.

Varsinainen isokoulutussuunnitelman ja sen sisältöjen luominen aloitettiin keväällä 2017, jolloin yhdessä kasvatuksen tiimin kanssa luotiin rakenteet isostoinnille. Tämän jälkeen isokoulutuksesta vastuussa olevat työntekijät pitivät palaveria isokoulutuksen sisällöistä, teemoista ja tavoitteista, joista luotiin uusi isokoulutussuunnitelma. Apuna käytettiin myös vanhoja jo olemassa olevia koulutussuunnitelmia, jotka näissä kolmessa seurakunnassa oli jo olemassa.

Isokoulutussuunnitelma on kaksivuotinen, ja se toteutetaan iltakokoontumisina, sekä koulutusleireinä. Suunnitelma etenee kronologisesti, ja jokaiselle iltakokoontumiselle sekä koulutusleirille on luotu tavoitteet ja teemat, joiden pohjalta koulutuskerta suunnitellaan. Isokoulutussuunnitelma antaa koulutuksen toteuttajille mahdollisuuden muokata koulutuskertaa koulutettaville isosille sopivaksi.

Isokoulutussuunnitelma esiteltiin seurakunnan kasvatuksen tiimille, jonka jälkeen he saivat vapaasti antaa palautetta tuotteesta. Palautteen jälkeen tuotteesta muodostui lopullinen versio, joka löytyy opinnäytetyön raportin liitteenä.

Opinnäytetyö on produktio, joka sisältää raportin ja liitteenä olevan isokoulutussuunnitelman. Opinnäytetyöhön on kerätty aineistoa aihetta tutkineilta kirjailijoilta. Suuressa roolissa on erityisesti Jouko Porkan kirjallisuus ja tutkimukset, jotka ovat keskeisiä isokoulutuksen, isostoiminnan ja kirkon nuorisotyön saralla.

Asiasanat: isokoulutus, isostoiminta, rippikoulu, nuoruus

ABSTRACT

Pakkala, Erik. A group leader plan in the congregation of Kotka-Kymi region. 45 p., 1 appendix. Language: Finnish. Autumn 2017. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of this thesis was to develop a group leader plan, which is a tool for the youth workers of the congregation Kotka-Kymi region. The product, a group leader plan, unites and unifies content of the group leader plans, which was shattered when three congregates became one big congregation of Kotka-Kymi region. The idea of the thesis is based on the need of the congregation in uniting the group leader plans of all three congregation.

Working with the contents began in spring 2017, when together with the team of youth workers basics were created for the group leader work. After that, meeting were hold about contents, themes and aims of the group leading plan. From these basics were created the new group leading plan. The old training plans already existence in these three congregations were also used to create the plan. The group leader plan is goal-directed and it offers opportunities to train youth to group leader tasks.

The new training plan was presented to the youth workers team, after which they gave feedback on the product. After the feedback, the product was finalized to the final version which can be found as appendix of this report.

Thesis is a product, which includes report and the attached group leader plan. The theory of the thesis is collected from writers and researchers investigating the subject. Especially literature and researches of Jouko Porkka have a big role on this thesis.

Keywords: a group leader plan, group leader, youth

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT, OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA YHTEISTYÖTAHO.....	6
3 NUOREN PSYKOLOGINEN KEHITYS.....	8
4 RIPPIKOULU	10
4.1 Rippikoulu Kotka-Kymin seurakunnassa	10
4.2 Isostoiminta rippikoulun jatkeena	11
5 ISOSTOIMINTA JA ISOSKOULUTUS	12
5.1 Isonen ja isostoiminta.....	14
5.2 Isostoinnin linjaus 2016	15
5.3 Muiden seurakuntien isoskoulutus suunnitelmien käyttö Kotka-Kymin seurakunnassa	16
6 KOTKA-KYMIN SEURAKUNNAN ISOSKOULUTUSSUUNNITELMA	19
6.1 Suunnitelman tavoitteet.....	19
6.2 Suunnitelman rakentaminen ja sisältö.....	20
6.3 Isoskoulutuksen ensimmäinen vuosi	22
6.4 Isoskoulutuksen toinen vuosi.....	24
6.5 Arviointi ja palaute	26
7 POHDINTA	28
LÄHTEET.....	31
LIITE 1: Kotka-Kymin seurakunnan isoskoulutus suunnitelma	33

1 JOHDANTO

Isostoiminta on rippikoulun ohella Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ylpeydenaihe, eräänlainen lippulaiva, jonka kaltaista ei löydy mistään muusta maasta. Nuoret toimivat vapaaehtoisina seurakunnassa erilaisissa tehtävissä, joka on suuri voimavara paitsi seurakunnalle, myös nuorille itselleen. (Porkka 2004, 3.) Isostoimintaan panostetaan valtavasti, ja isoskoulutus on yksi iso osa isostoiminnan rakennetta. Isokset toimivat avustajina rippikoulussa, varhaisnuorisotyössä, diakoniatyössä, jumalanpalveluksissa ja muussa seurakunnan toiminnassa. Isokset tulee kouluttaa ja valmistaa näihin tehtäviin, ja koulutus antaa samalla eväitä myös nuoren tulevaisuuteen. Isosia on ollut rippikouluissa mukana 1900-luvun puolivälistä alkaen. Isostoiminta on kokonaisuus, joka on vuorovaikutteinen ja ilmapiiriltään avointa toimintaa. Isostoiminta on kasvanut koko 2000-luvun ajan, vuonna 2011 isostoiminnassa oli mukana 25 082 nuorta, joista isosena toimi 15 899 nuorta. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 21.)

Olen suorittanut Kotkan seurakunnassa kaksi seurakuntaharjoittelua, sekä toiminut kesätyöntekijänä seurakunnassa, joten ympäristö oli minulle ennestään tuttu. Idea työhön lähti liikkeelle yhteistyötaholta, Kotka-Kymin seurakunnasta, kun siellä koettiin tarve luoda uusi isoskoulutussuunnitelma. Työn tarve korostuu entisestään, kun Kotkan alueella toimivat kolme seurakuntaa yhdistyivät suureksi, uudeksi seurakunnaksi, jolloin kaikki seurakunnan työalat uudistivat toimintansa kaikilla osa-alueilla. Tämän lisäksi kirkkohallituksen vuonna 2016 julkaisema isostoiminnan linjaus teki suunnitelman luomisesta ajankohtaista. Lisäksi vuosina 2016–2018 on käynnissä rippikoulu-uudistus, jonka aikana syntyy myös uusi rippikoulusuunnitelma. Isoskoulutussuunnitelma on tehty yhteistyössä Kotka-Kymin seurakunnaana kasvatuksen tiimin kanssa, tarkemmin isostoiminnasta vastaavien työntekijöiden, sekä tiimin lähiesimiehen kanssa. Työntekijät ovat olleet mukana produktin suunnittelussa, koonnissa ja arvioinnissa.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT, OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA YHTEISTYÖTAHO

Opinnäytetyöni yhteistyötaho oli Kotka-Kymin seurakunta. Kotka-Kymin seurakunta on vuoden 2017 alussa perustettu uusi seurakunta, johon yhdistyivät seurakuntayhtymässä olleet Kotkan, Langinkosken ja Kymin seurakunnat. Kotkan alueella asuu noin 55 000 asukasta ja kirkkoon kuuluu noin 85 % väestöstä. Seurakunnan nuortentoiminta on aktiivista, ja rippikoulun käy vuosittain lähes koko ikäryhmä. Rippikoulun jälkeen isostoimintaan lähtee mukaan noin joka neljäs nuori vuosittain. (Kotka-Kymin seurakunta i.a.)

Opinnäytteeni on isoskoulutussuunnitelman laatiminen kaikkien Kotka-Kymin seurakunnan isoskouluttajien käyttöön. Seurakuntien yhdistämisten myötä kasvatuksen tiimillä ei ole yhteistä koulutusmateriaalia isoskoulutukseen, ja työyhteisöltä pyydettiin materiaalien yhdistämistä ja kokonaisvaltaista päivytystä. Materiaalien päivittäminen on ajankohtaista, sillä seurakuntien yhdistymisen lisäksi vuonna 2016 julkaistiin uusi isostoiminnan linjaus, Isoja ihmeitä 2016.

Opinnäytetyön päätavoite on luoda työkalu kasvatuksen tiimin työntekijöille, sekä muille isoskouluttajille. Koulutettavia nuoria on vuosittain kymmeniä, joten heitä joudutaan kouluttamaan eri ryhmissä ja eri kouluttajien toimesta. Samalla on tarkoitus pitää yhtenäinen linjaus koulutuksen sisällöistä ja teemoista. Tätä kautta vältytään eroavaisuuksista, jotka vaikuttavat isosten valmiuksiin ja tehtävänkuviin. Suunnitelma on kirjallinen, jolloin se on kaikkien käytössä sellaisenaan. Työntekijöiden vaihtuvuus ei tällöin riko isoskoulutussuunnitelman kokonaisuutta.

Ammatillisen kasvun ja kehittymisen kannalta opinnäyte sopii tavoitteisiini. Kirkon nuorisotyönohjaajan pätevyyden myötä isoskoulutussuunnitelman laatiminen sopii opintopolkuuni. Suunnitelman laatiminen antaa uudenlaisen näkökulman ja valtavasti syvyyttä isoskoulutukseen ja isostoimintaan, jolloin myös itse saan uusia valmiuksia toimia isosten kouluttajana. Uuden isoskoulutussuunnitelman

avulla on mahdollista nähdä koko isostoiminta kokonaisuutena, eikä vain yksittäisinä palasina. Aikaisemman työ- ja harjoittelukokemuksen myötä koen, että minulla on paljon annettavaa seurakunnalle isoskoulutusmateriaalin kautta.

Opinnäytetyötä kanssani teki tiiviissä yhteistyössä Kotka-Kymin seurakunnan nuorisotyön tiimi. Nuorisotyön tiimiin kuuluu 15 työntekijää, joista kolme on pastoreita, kaksi kanttoreita ja kymmenen nuorisotyönohjaajia. Yhteistyön avulla isoskoulutussuunnitelmasta saadaan omannäköinen ja juuri Kotka-Kymin seurakunnan alueelle sopiva.

3 NUOREN PSYKOLOGINEN KEHITYS

Suomen lain mukaan nuoria ovat kaikki alle 29-vuotiaat henkilöt (Nuorisolaki 2016), ja lapsia alle 18-vuotiaat (Lastensuojelulaki 2007). Nuoret voidaan jakaa käsitteellisesti ja toiminnallisesti alle ja yli 18-vuotiaiksi. (Kiilakoski 2007, 22.) Isostoimintaan osallistuvat nuoret ovat usein 15 - 20 vuotiaita nuoria, jotka ovat juuri tässä taitekohdassa. Murrosikä eli puberteetti saa yleensä huipennuksen ja päätöksen tässä elämänvaiheessa, joten se on täynnä erilaisia kriisejä ja ongelmia. Yksilötasolla nuoret muuttuvat niin fyysisesti, psyykkisesti, kuin sosiaalisesti. Murrosikään kuuluu mielialojen vaihtelut, ja nuori saattaa mennä takaisin uhmaiän kehitysvaiheeseen. Murrosikään liittyy vahvat tunnepurkaukset ja kontrollin menettäminen. Nuori pohtii jatkuvasti muutoksia, jotka tapahtuvat hänen ympärillään. (Sinkkonen 2010.)

Lapsuuden aikana kehittyneet käsitykset itsestään muuttuvat ja rakentuvat nuoruusiän koittaessa. Nuori muovautuu ja etsii omaa paikkaansa yhteiskunnassa ja pohtii merkitystä elämälleen. Käsitys itsestä muuttuu niin paljon, että on mahdollista päästä yli lapsuuden ongelmista, kuten ujoudesta ja arkuudesta. Minäkuva, eli ihmisen käsitys itsestään, monipuolistuu. Nuori näkee itsensä fyysisesti, sosiaalisesti ja emotionaalisesti eri näkökulmasta kuin lapsena. Nuori saa käsityksen siitä, millainen hän haluaa ja hänen tulisi olla, ja miten ympäristö näkee hänet. (Horppu, Leppämäki & Nurmiranta 2009.)

Nuoruusikä on aikaa, jolloin ihminen siirtyy lapsuudesta aikuisuuteen. Nuoruusiässä tapahtuu valtavia muutoksia, jotka liittyvät paitsi fyysiseen kasvuun, myös ajatusten kehittymiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Nuoruuden aikana ihminen antaa suuntaa elämälleen, ja tekee jatkuvasti elämää ohjaavia valintoja. Ihmissuhdevalinnat, koulutyö ja harrastukset luovat pohjaa ihmisen elämänpolulle. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 166.)

Nuoruus on muutosten aikaa, joka näkyy myös haavoittuvaisuutena. Monenlainen ongelmakäyttäytyminen on nuoruusiällä yleisimmillään, joskin se koskee vain osaa nuorista. Nämä ilmiöt vähenevät yleensä aikuisuuteen siirtyessä,

vaikka näin ei tapahdukaan kaikille. Ongelmakäyttäytymisen jatkuessa päädytään yleensä vakaviin ongelmiin, johon liittyy päihteet ja rikollisuus. (Ahonen ym. 2006, 125.)

Sosiaaliset suhteet ja ympäristö muuttuu jatkuvasti nuoren elämässä. Nuorella on kaksi sosiaalista ympäristöä, perhe, sekä kaveripiiri. Muutos lapsuuteen tapahtuu siinä, kun nuori itsenäistyy perheestään ja alkaa viettää aikaa kodin ulkopuolella, kaveripiirinsä kanssa. Ystävyys-suhteista tulee tärkeämpiä ja se näkyy yksityisyyden ja itsenäistymisen lisääntyvänä tarpeena. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 181.)

Nuori vaikuttaa itse kaveripiiriinsä, sekä vuorovaikutukseensa vanhempiensa kanssa. Nuoret valitsevat usein itsensä kaltaisia ystäviä ja ajautuvat samanlaisten nuorten pariin. Kasvattajan rooli on usein erilainen menestyvät ja tunnollisen nuoren kanssa, kuin esimerkiksi hankaluuksia ja ongelmia aiheuttavan nuoren kanssa. Kasvattajat ja kaverit antavat malleja ja ohjeita, jotka vaikuttavat jatkuvasti nuoren kehitykseen. (Ahonen ym. 2006.)

4 RIPPIKOULU

Rippikoulu pohjautuu Jeesuksen antamaan kaste- ja lähetyskäskyyn. Rippikoulu vahvistaa tätä käskyä ja vahvistaa nuoren uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan. Rippikoulu auttaa nuorta elämään ja ymmärtämään uskon todellisuutta, josta nuori on pyhässä kasteessa tullut tai voi tulla osalliseksi. Rippikoulun on tarkoituksena antaa nuorille välineitä elää kristittyinä juuri tällä hetkellä, sekä tulevaisuudessa. Seurakuntalaisuuden ja kristittyinä kasvamisen on tarkoitus jatkaa läpi elämän. Rippikoulu varustaa eettisyyteen, kuten lähimmäisenrakkauteen, sekä globaaliin vastuuseen. Ennen kaikkea rippikoulu varustaa nuoria elämän raskaimpia vaiheita varten, jolloin usko on luottamista ja turvautumista Jumalaan. (Rippikoulusuunnitelma 2017.)

Rippikoulun ohjaus ja kehittäminen kuuluu kirkon hallinnolle. Kirkkojärjestyksessä määritellään ohjesääntöjä rippikoulun sisällöistä, konfirmaatiosta ja rippikoulun opettajien kelpoisuudesta. Sisältöjä kehittää erityisesti Kirkkohallituksen Kasvatus- ja nuorisoyksikkö, jonka alaisuudessa olevassa työryhmässä laaditaan rippikoulusuunnitelma. (Pruuki 2010, 69.)

4.1 Rippikoulu Kotka-Kymin seurakunnassa

Paikallisella tasolla kirkko- tai seurakuntaneuvosto vastaa kirkkoherran kanssa siitä, että rippikouluja järjestetään asianmukaisesti. Kirkkohallituksen luomassa rippikoulusuunnitelmassa on vain perusteet ja suuntaviivat, joten paikallisella tasolla sovitaan sisällöistä ja toteutuksesta. Rippikouluun määritellään toteutumisuunnitelma, joka alkaa ilmoittautumisesta ja päättyy konfirmaatioon. (Pruuki 2010, 70-71.)

Kotka-Kymin seurakunnassa oli vuonna 2017 yhteensä 19 rippikouluryhmää. Jokaisessa ryhmässä oli noin 20-25 osallistujaa, jolloin rippikouluun osallistui lähes 400 nuorta. Jokaisella rippikouluryhmällä on kaksi vastuutyöntekijää, joista toinen on pappi ja toinen nuorisotyönohjaaja. Tämän lisäksi mukaan tulee kevään ja

kesän aikana kanttori ja/tai kesätyöntekijä. Rippikoulut muodostuivat pääsääntöisesti alkujaksosta, viikonlopun mittaisesta tutustumisleiristä, sekä viikon mittaisesta intensiivijaksosta rippileiristä. Yksi ryhmistä toteutettiin päivärippikouluna, jolloin intensiivijakso toteutettiin päiväopiskeluna. (Kotka-Kymin seurakunta i.a.).

4.2 Isostoiminta rippikoulun jatkeena

Isostoiminta ja rippikoulu liittyvät vahvasti toisiinsa. Isostoiminta on suurin nuorisotyön muoto rippikoulun jälkeisessä toiminnassa. Isosta motivoi isostoimintaan lähtemisessä erityisesti hengellisyyden ylläpito, sosiaalisten suhteiden vahvistaminen ikätovereihin ja työntekijöihin, sekä kokemus onnistuneesta rippikoulusta. Isostoimintaa ei enää pidetä vain rippikouluun liittyvänä muotona, vaan sitä tarkastellaan suurempana kokonaisuutena. Osalla nuorista motivaatio ja lahjat menevät muualle kuin rippikouluun tai leirielämään. Rippikoulussa saatua seurakuntayhteyttä ei tämän takia katkaista. (Isoja ihmeitä – Isostoiminnan linjaus 2016.)

Nuoren isoskoulutukseen osallistuminen lähtee liikkeelle erilaisista motiiveista ja odotuksista. Monesti kiinnostus lähtee liikkeelle omalta rippileiriltä, varsinkin jos se on nuoren mielestä onnistunut ja innostava kokemus. Nuori haluaa usein toisinnon omasta onnistuneesta leiristä, ja haluaa tuoda oman panoksensa nuorempien ikäluokkien leirin onnistumiseen. Uusien ihmissuhteiden luominen ja yhteenkuuluvuuden tunne ajaa nuoria hakeutumaan isoskoulutukseen rippikoulun jälkeen. Osa kokee haluavansa vahvistusta omalle uskollaan ja tuoda omaa uskoaan esille sekä oppia uskonnoista lisää. (Porkka 2009, 318-321.)

5 ISOSTOIMINTA JA ISOSKOULUTUS

Ensimmäiset rippikoulut käytiin jo vuonna 1937, jossa tarpeen mukaan muodostui rippikoulun mukana myös isostoiminta. Käytännön kehittyessä isosia alettiin kouluttaa, sillä heidät koettiin tarpeellisiksi leirien onnistumisen kannalta. Vapaaehtoistyönä pyörinyt isostoiminta oli ratkaisu kuiluun työntekijöiden ja nuorten rippikouluikäisten välillä. (Porkka 2005, 82.)

Vaikka isostoiminta vakiintuikin vasta 1960-luvulla, isosia oli leireillä jo 1930- ja 1940-luvuilla. Mallia isostoiminnalle otettiin Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton isosiskoperinteestä, jota käytettiin tyttöleireillä järjestyksen pitämiseen, opetukseen ja iltaohjelmien valmistamiseen. Järjestelmällinen isosten kouluttaminen alkoi 1970-luvun taitteessa, jolloin rippikoulun käyneitä seurakunnan toimintaan sitoutuneita nuoria koulutettiin ryhmänjohtajiksi. Työntekijät pitivät isosia apuvoimina ja rippileiriläiset samaistumismalleina, vaikka päätehtävänä ryhmänjohtajilla oli jumalanpalveluselämän sytyttäminen. (Porkka 2005, 83.)

Irrallisena olevaan isostoimintaan saatiin yhtenäisyyttä vuonna 1973, kun piispainkokous hyväksyi Rippikoulun kokonaissuunnitelman. Tämä toi isokset kaikki seurakuntiin ja koulutus oli yhtenäisempää ympäri maata. Tämä sai liikkeelle ajatusprosessin, jossa isosten roolia ja tehtäviä pohdittiin pitkin vuosikymmentä. Isokset olivat kuitenkin mukana vain leiririppikoulussa, eivätkä osallistuneet muihin rippikoulumuotoihin, kuten päivätoteutukseen. 1980-luvulla ryhmänohjaajien keski-ikä nuorentui, vaikka pienet seurakunnat suosivatkin vanhempia ryhmänohjaajia työvoiman vajauksen vuoksi. (Porkka 2005, 83-84.)

1990-luku oli isostoiminnassa muutoksen aikaa. Toiminta laajeni nopeaan tahtiin ja koulutus muuttui monivuotiseksi prosessiksi. Isosia alettiin käyttämään myös muualla kuin leiririppikouluissa, kuten perheleireillä, varhaisnuoriso- ja diakoniatyössä. Isosista muodostui seurakunta-aktiiveja, jotka ovat säännöllisesti mukana kerhonohtamisessa, jumalanpalveluselämässä ja seurakunnan muissa tapahtumissa. 90-luvulla isostoiminnasta tuli nuorisotyön ydin ja osa nuorisokulttuuria,

ja sitä pidetään yhtenä kirkkomme merkittävimmistä saavutuksista. (Porkka 2005, 84-85.)

Isosia koulutetaan erilaisiin tehtäviin lähes jokaisessa seurakunnassa. Isosen tehtävät vaihtelevat paikallisella tasolla resurssien ja tarpeen mukaan. 2000-luvun aikana isosia on valmisteltu erityisesti rippikouluun ja sen tarpeisiin, sekä isosten tehtävät painottuivat rippikoulun ympärille. (Porkka 2005, 89-91.)

Isoskoulutuksen rakenne voidaan jakaa erilaisiin malleihin, joita käytetään paikallisella tasolla hyvin eri tavalla. Yleensä malleista käytetään jonkinlaista yhdistelmää. Koulutus pohjaisessa mallissa koulutettava ryhmä kokoontuu säännöllisesti, jossa yhdistyy hartauselämä ja erilaisten teemojen käsittely. Moduulimallissa käytetään myös yhteistä kokoontumista, mutta kokoontumisten lisäksi koulutettavat käyvät vapaasti valittavissa tapahtumissa tai projekteissa. Intensiivikurssi-mallissa koulutus toteutetaan lyhyissä leirijaksoissa, joiden tukena tehdään etätehtäviä. Säännöllisiä kokoontumisia on harvemmin. Nuorteniltamalli on osa nuorisotoimintaa, jolloin isoskoulutus ei ole irrallinen omanlaisensa osa. Toiminnan ja koulutuksen raja on tarkoituksella häilyvä. (Porkka 2005, 95-96.)

Isosten kouluttajana toimii usein seurakunnan nuorisotyönohjaaja tai nuorisotyön pastori. Usein kouluttajilla on myös vastuu koulutuksen suunnittelusta ja toteutuksesta. Ihanteellinen tilanne olisi, jos suunnittelusta ja kouluttamisesta vastuussa olisivat nuorisotyönohjaaja ja papin muodostama työpari. (Porkka 2005, 97.)

Isoskoulutuksen sisältönä on 2000-luvulla ollut kristittyinä eläminen ja sen vahvistaminen, kristillinen leirityö, seurakuntaelämä, kristillinen oppi ja oma henkilökohtainen kasvu. Sisältöjen laajuus riippuu usein koulutustyyppistä ja siihen liittyvästä ajankäytöstä, sillä lyhyessä isoskoulutuksessa keskitytään voimakkaasti leirityöhön, kun taas pidemmässä koulutuksessa on mahdollisuus syventyä teemoihin entistä vahvemmin. (Porkka 2005, 98.)

Päätavoitteena isoskoulutuksessa on ollut nuoren oman hengellisen kasvun tukeminen ja isosen roolin sekä valmiuksien kehittyminen. Varsinkin koulutuksen

alkuvaiheissa on kuitenkin tarkoitus tutustuttaa nuorta seurakunta- ja hartauselämään, ja vasta myöhemmin syvennyttään pohtimaan hengellisyyttä ja muiden teemojen kysymyksiä. (Porkka 2005, 94-95.)

5.1 Isonen ja isostoiminta

Isosia kutsuttiin pitkään virallisesti ryhmänohjaajiksi, ja isonen terminä tuli käyttöön virallisesti vasta vuonna 2004 kirkkohallituksen luomassa asiakirjassa Isostoiminnan linjauksia – sopivan kokoinen iso. Sana juontaa juurensa isosisko ja isovelji-sanoista, ja nimitys kuvaa hyvin isosen asemaa ja tehtäviä. (Porkka 2005, 85.)

Isonen on välittäjä ja sillanrakentaja rippikoululaisten ja työntekijöiden välillä. Isosen on työntekijän työtoveri ja apuri, jolloin hän toteuttaa rippikoulun turvallisuutta, ohjelmaa ja opetusta. Isosen on rippikoululaiselle roolimalli ja esikuva, joka näyttää rippikoululaiselle mallia ja rohkaisee rippikoululaista ajattelemaan ja suhtautumaan positiivisesti rippikoulun teemoihin. Isonen on luotettava ja kuunteleva, sekä tarjoutuu aina juttukaveriksi arkojenkin aiheiden äärelle. Isosen innostaa muita osallistumaan ja ottaa vastuuta muiden viihtymisestä. (Porkka 2004, 14.)

Isostoiminnan päätavoite on vahvistaa nuoren uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa häntä elämään kristittyinä. Nuoren kasvu ja omana itsenään oleminen on yksi isostoiminnan lähtökohdista. Isostoiminnan kautta on mahdollisuus olla osana yhteisöä, seurakuntaa. Isostoiminnassa kaikille nuorille on tilaa ja tärkeänä pidetään turvallisuudentunnetta, yhteyttä, iloa sekä nähdyksi tulemisen kokemusta. Isostoiminnassa on mahdollisuus rakentaa itselleen tietotaitoa koulutuksella ja seurakuntaelämään osallistumisella. Isostoiminnan kautta luodaan toimintaa yhdessä työntekijöiden kanssa. Ennen kaikkea isostoiminta on silta aikuisen seurakuntalaisuuteen. (Isoja ihmeitä – isostoiminnan linjaus 2016, 9.)

Isoskoulutus on osa isostoimintaa, jossa on mahdollisuus kasvaa seurakuntalaisena. Isostoiminnan kautta seurakunta kouluttaa isosia seurakunnan tarpeisiin,

kuten rippikoulun ryhmänohjaajaksi. Isoskoulutus on monimuotoista, vaihtelevaa ja joustavaa, ja on avoinna kaikille halukkaille. Isostoiminnan sijaan koulutuksella on enemmän rakennetta, jotka ilmenevät esimerkiksi koulumaisena koulutusratkaisuina. Isoskoulutuksen pituus vaihtelee seurakunnittain, keskimäärin sen pituus on 50 tuntia. (Isoja ihmeitä – isostoiminnan linjaus 2016, 41-43.)

Isostoiminnassa osallisuudella pyritään kasvattamaan nuoresta aktiivisia ja oma-kohtaisia seurakunnan jäseniä. Nuori pyritään ottamaan mukaan määrittelemään ja toteuttamaan työtä, jota tehdään hänen hyväkseen. Osallisuus on toimimista ja vaikuttamista, mutta ennen kaikkea yhteenkuulumista. Osallisuutta pyritään vahvistamaan omaa toimijuutta tukemalla hänen vahvuuksia ja osaamistaan, sekä antamalla vastuuta. (Isoja ihmeitä – isostoiminnan linjaus 2016, 21-22.)

Isostoiminnan päämääränä on toimia isosena. Se sitouttaa nuorta seurakuntaan, jonka tulisi olla isostoiminnan tärkein tehtävä. Heille annetaan tilaa kehittyä ja kasvaa toiminnan ohella, ja samalla saadaan isosilta se, mitä isosilta tarvitaan. Isoiset eivät ole valmiita kasvatuksen ammattilaisia, vaan nuoria, jotka ovat kriittisessä iässä etsimässä itseään ja kasvamassa kohti aikuisuutta. (Nieminen, Peitso, Perkiö & Poropudas 2017, 10.)

5.2 Isostoiminnan linjaus 2016

Isoskoulutuksen historia on moninainen ja ylpeydenaihe Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle, mutta toimintaa tulee uusia jatkuvasti. Muutkin kirkon rakenteet ja koko yhteiskunta ovat jatkuvassa muutoksessa, joten myös isostoiminnan on muutettava toimintatapojaan sekä sisältöjään. Kirkkohallitus julkaisi vuonna 2016 uuden isostoiminnan linjauksen, Isoja ihmeitä. Julkaisun tarkoitus on linjata vuosien aikana toimintamuodon suuntaviivoja, sekä kehittää toimintaa eteenpäin. Julkaisussa puhutaan laajalla säteellä isostoiminnasta, eikä isoskoulutus ole enää erillinen osa rippikoulun jälkeistä nuorisotyötä, vaan se sulautuu isostoiminnan sisälle. Isostoiminta kulkee yhdessä rippikoulun kanssa, ja vuonna 2017 julkaistaan myös uusi rippikoulusuunnitelma. (Isoja ihmeitä – isostoiminnan linjaus 2016, 6-7.)

Isostoimintaa on tätä ennen linjattu viimeksi vuonna 2004 kirkkohallituksen julkaisussa Sopivan kokoinen iso. Sen pohjalta on liitetty myös hyväksi koettuja asioita myös vuoden 2016 linjaukseen. Vuoden 2004 linjaus keskittyi kuitenkin vahvasti rippikouluun ja rippikoulun jälkeiseen nuorisotyöhön, mutta uuden linjauksen tarkoitus on katsella laajempaa kuvaa. Isostoiminta on muutakin kuin isoskoulutus ja rippikoulussa tapahtuvaa isosuutta, eikä kaikkien isosten motivaationa ja haluna ole osallistua vain rippikoulutyöhön. (Isoja ihmeitä – isostoiminnan linjaus 2016, 6-7.)

5.3 Muiden seurakuntien isoskoulutussuunnitelmien käyttö Kotka-Kymin seurakunnassa

Vaikka isoskoulutus on osana isostoimintaa, on hyvä luoda malli toimivalle isoskoulutukselle. Kotkan alueen seurakunnista Kotkan ja Langinkosken seurakunnilla on ollut yhdistetty isostoiminta jo muutaman vuoden ajan, joten heillä on ollut myös yhteinen isoskoulutussuunnitelma. Suunnitelma on yhdistelmä eri rakennemalleja, joissa yhdistyvät säännöllinen iltatapaaminen ja isoskoulutusleirit. Isoleksi rippikouluun on päässyt jo koulutuksen ensimmäisenä vuonna, sillä on koettu, että myös hieman keskeneräinen nuori voi olla osana rippikouluprosessia isosen asemassa. Tämä tukee myös nuorta itseään, mutta vaatii samalla myös enemmän huomioita ja tukea työntekijöiltä.

Kymin seurakunta on menneinä vuosikymmeninä tehnyt omaa nuorisotyötänsä, joten luonnollisesti heillä on myös oma isoskoulutussuunnitelmansa. Kymin suunnitelmassa on samanlaisia piirteitä kuin Kotkalla ja Langinkoskella, suurimpana sisältöerona on toisena vuonna painopisteen muuttuminen iltatapaamisista koulutus-leireihin. Nuoret tekevät myös koulutuksen päätteeksi opinnäytteen oppimastaan. Kymin seurakunnassa isoleksille pääsi vasta, kun koulutus on kestänyt kaksi vuotta. Tätä on perusteltu mm. sillä, että tässä vaiheessa isonen on paljon itsenäisempi ja valmiimpi, sekä pystyy tuottamaan ja työskentelemään itsenäisesti.

Seurakuntien yhdistymisen ja uusien linjausten julkistamisen kautta on tarkoitus muodostaa uusi isoskoulutus suunnitelma. On haastavaa yhdistellä vanhoja isoskoulutus suunnitelmia, sillä kaikki työntekijät eivät välttämättä halua uusiutua ja muuttaa hyväksi koettua suunnitelmaa. Isoskoulutus suunnitelmasta ja sen suunnittelusta on tehty useita eri opinnäytetöitä. Niiden avulla pystyy saamaan viitteitä siitä, millainen isoskoulutus suunnitelman tulisi olla.

Liedon isoskoulutus suunnitelmassa (Smidtslund 2014) on rakenteeltaan hyvä ja selkeä isoskoulutus suunnitelma. Suunnitelma on kuitenkin suunnattu vain lähinnä ensimmäisen vuoden isosille, joten se ei sovi Kotka-Kymin seurakunnan isoskoulutus suunnitelmaksi sellaisenaan. Laukaan isoskoulutus suunnitelmassa (Höylä 2013) on kaksivuotinen ja hyvin koottu suunnitelma isosten kouluttamisesta. Työssä on käytetty kuitenkin lähteenä vanhaa rippikoulusuunnitelmaa, joka on julkaistu jo vuonna 2001, sekä vanhaa isostoiminnan linjausta vuodelta 2004. Kotka-Kymin seurakunnan isoskoulutuksessa pyritään ottamaan huomioon uusi rippikoulusuunnitelma vuodelta 2017, sekä isostoiminnan linjaus vuodelta 2016. Huittisten seurakunnan isoskoulutus suunnitelmassa (Vehmaa 2012) on otettu hyvin huomioon lähdemateriaaleja ja esitelty niitä laajasti, teoriapohja on erinomainen. Suunnitelma on kuitenkin yksityiskohtainen, siihen on esimerkiksi merkitty jo ajat sekä paikat isoskoulutus kerroille. Huittisten seurakunta on myös lähes viisi kertaa vähemmän jäseniä, kuin Kotka-Kymin seurakunnassa, joten myös isosten määrissä on suuria eroja.

Vaikka isoskoulutus olisikin laadittu toiseen seurakuntaan kirjallisena, ja se olisi sisällöltään hyvä, on toista isoskoulutusta vaikea istuttaa toiseen seurakuntaan ilman minkäänlaisia muutoksia. Koulutukseen vaikuttavat useat eri tekijät, kuten seurakunnan koko ja jäsenmäärä, resurssit ja käytettävissä olevat työntekijät, sekä toimintatilat. Kaikilla seurakunnilla ei välttämättä ole käytössään kanttoreita tai kasvatukseen suunnattuja pappeja, joillakin seurakunnalla ei välttämättä ole esimerkiksi leirikeskusta käytössä ympäri vuoden, joka vaikuttaa koulutuksen suunniteluun. Monella seurakunnalla on lisäksi perinteitä ja paikalliseen tasoon sidottuja toimintoja, joita on vaikea asettaa toiseen seurakuntaan. Suunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon myös Kirkkohallituksen näkökulma ja tavoitteet. Tämän vuoksi uusien kehittämissasiakirjojen kuten isostoiminnan linjauksen

soveltaminen suunnitelmaan on ehdottoman tärkeää, ja isoskolutussuunnitelmaa tulee päivittää jatkuvasti.

6 KOTKA-KYMIN SEURAKUNNAN ISOSKOULUTUSSUUNNITELMA

Opinnäytetyö lähti liikkeelle yhteistyöseurakunnan tarpeesta ja pyynnöstä. Isoskoulutussuunnitelman on tarkoitus palvella juuri Kotkan alueen työntekijöitä ja nuoria, joten yhteistyöseurakunnan on vaikea ottaa suoraa mallia muista isoskoulutussuunnitelmista.

Ideapaperin esittelyn jälkeen sovittiin aikatauluista yhteistyötahon kanssa. Samalla aloin tarkastelemaan lähdemateriaaleja ja kehittämään teoreettista viitekehystä. Teoriapohjan valmistumisen jälkeen aloin hahmottelemaan tulevaa tuotetta.

Tuotteen tekemisen aloitin opintopolkuni viimeisen harjoitteluni ohessa. Tein hankeharjoittelun Kotka-Kymin seurakuntaan, jolloin aloin erillisen hankkeen ohella tekemään myös opinnäytetyön tuotetta. Tuotteen tekemiseen vaadittiin useita palavereja isoskoulutuksesta vastuussa olevien nuorisotyöntekijöiden kanssa, joten opinnäytetyö eteni luonnollisesti kevään harjoittelun aikana. Tuote tuli harjoittelun aikana lähes valmiiksi, jolloin sain myös palautteen ja arvioinnin tuotteen sisällöistä.

Opinnäytetyön tuotetta on arvioitu jatkuvasti yhdessä isostoiminnasta vastaavan työparin ja kasvatuksen tiimin lähiesimiehen kanssa, ja työn etenemistä on tarkasteltu säännöllisin väliajoin. Lopullinen arvio ja palaute on liitetty osaksi opinnäytetyötä.

6.1 Suunnitelman tavoitteet

Isoskoulutussuunnitelman tavoitteena on saada yhtenäinen ja selkeä rakenne Kotka-Kymin seurakunnassa toteutettavaan isoskoulutukseen. Isoskoulutussuunnitelman on tarkoitus antaa selkeä rakenne ja pohja isoskoulutukselle, joka on osana isostoimintaa yksi rippikoulun jälkeisen nuorisotyön tärkeimmistä osaluista (Isoja ihmeitä – isostoiminnan linjaus 2016, 9).

Toimiva isokoulutussuunnitelma paitsi antaa työkalun työntekijöille, palvelee myös nuorta. Toimivassa suunnitelmassa isosia koulutetaan erilaisten työskentelyjen kautta, jossa vahvistetaan nuoren jo olemassa olevia tietoja ja taitoja, sekä mahdollisuuksien mukaan opetellaan uutta. Suunnitelmaa on tarkoitus toteuttaa yhdessä nuorten kanssa, ja poiketa perinteisestä opetustyylistä osallistamalla ja vastuuttamalla (Isoja ihmeitä – isostoiminnan linjaus 2016, 43.)

Nuorille on tärkeää antaa tilaa ja mahdollisuuksia suunnitella ja ideoida itse isokoulutussuunnitelmaa. Nuoriin luottamalla heistä kasvaa vastuullisia isosia, jolloin on mahdollisuus ilmaista itseään ja kehittyä. Nuorisolähtöinen suunnittelu voidaan kuunnella nuoria: millaista toimintaa he haluaisivat heille tarjottavan. (Nieminen ym. 2017.)

Kotka-Kymin seurakunnassa on tarkoitus luoda paikallisella tasolla omanlainen ja toimiva rakenne isokoulutukseen. Myös Kotka-Kymin seurakunnassa on havahduttu siihen, että isokoulutus sulautuu osaksi isostoimintaa, jolloin näitä kahta on yritetty entistä enemmän yhdistää toisiinsa. Isokoulutukselle on kuitenkin tehty oma suunnitelma ja rakenne itse koulutusta varten.

Suunnitelma on yhdistelmä vanhaa ja uutta. Koulutuksessa on pyritty huomioimaan jo valmiiksi toimivat käytännöt ja kokonaisuudet, jotka ovat käytössä Kotka-Kymin seurakunnassa, mutta myös kehittämään uutta. Uutta näkökulmaa koulutukseen tuo erityisesti uusi isostoiminnan linjaus Isoja Ihmeitä 2016, sekä uusi rippikoulusuunnitelma Suuri Ihme 2017.

6.2 Suunnitelman rakentaminen ja sisältö

Suunnitelmaa lähdettiin rakentamaan kartoittamalla sitä, minkälaisiin tehtäviin isosia tarvitaan. Suurin tehtäväkuva Kotka-Kymin seurakunnan isosille on ryhmänohjaaminen, ja niihin kohdistuvat ryhmänohjaustaidot ovat suuressa roolissa isokoulutussuunnitelmassa. Suunnitelma pohjautuukin pitkälti rippikouluun ja varhaisnuorisotyön tehtäviin kuuluvaan ryhmänohjaamiseen ja leirityöskentelyyn.

Kaikki koulutukseen hakeutuvat eivät ole välttämättä motivoituneita ja halukkaita leirityöskentelyyn ja rippikouluun, vaan esimerkiksi nuorteniltojen tekemiseen tai jumalanpalveluksessa avustamiseen. Isoskoulutuksen on tarkoitus antaa muuta-kin, kuin täsmäkoulutusta ryhmänohjauksesta.

Kotka-Kymin seurakunnan isoskoulutus on kaksivuotinen, ja on yhdistelmä kahdesta perinteisestä isoskoulutusmallista. Toinen malli on iltakoulumalli, jossa koulutusryhmä kokoontuu säännöllisesti ja käsittelee teemoja monipuolisesti. Iltakoulumallin avulla isosen perustiedot ja taidot tulevat läpikäytyksi, sekä koulutuksen ehdottomia vahvuuksia on säännöllisyys ja isosryhmän yhtenäisyys (Isoja ihmeitä – isostoiminnan linjaus 2016, 44.)

Iltakoulumallin lisäksi suunnitelman rakenteeseen kuuluu intensiivikurssien malli, jossa järjestetään esimerkiksi vuorokauden tai viikonlopun mittaisia leirejä tai koontumisia. Malli on hyvää vastapainoa perinteiselle iltakoulumallille, ja antaa vaihtoehtoja koulutuksen vetäjälle. Leiriolosuhteissa ja -ympäristössä on myös helpompi tutustua ja harjoitella itse leirielämää ja ryhmänohjausta (Isoja ihmeitä – isostoiminnan linjaus 2016, 44.)

Suunnitelmassa on eritelty jokaiselle tapaamiskerralle ja koulutusleirille teema. Koulutusillan- tai leirin suunnittelee jokainen koulutuskerrasta vastuussa oleva työntekijä, joka antaa mahdollisuuden luovuuteen ja muokkaamaan koulutusker-
taa vastuuryhmälle sopivaksi.

Osana isostoimintaa toimiva koulutus on rakennettu nuoret huomioiden, jolloin pyritään osallistamaan nuoria parhaan mukaan, ja tukemaan heidän kasvuaan matkalla kohti aikuisuutta ja aikuista seurakuntalaista. Koulutuksen avulla nuorelle annetaan avaimet itsenäiseen työskentelyyn ja erilaisten taitojen oppimiseen. Isoskoulutuksen kautta nuori kasvaa kohti aikuista seurakuntalaista niin, että seurakuntayhteys ei katkea matkalla.

Isoskoulutussuunnitelma onkin rakennettu sille pohjalle, että isoskoulutus kasvattaa nuorta uskossa ja elämässä. Vaikka koulutus onkin rippikoulupainotteinen,

ei sen ole tarkoitus valmistaa ja varustaa nuoria isosen tehtäviin rippikoulussa, vaan myös muihin isosen tehtäviin, sekä antamaan valmiuksia nuoren elämään.

Koulutus on esitelty valmiissa suunnitelmassa kronologisesti, ensimmäinen ja toinen vuosi on suunnitelmassa eritelty toisistaan. Jokaisen koulutuskerran kohdalla on teema ja koulutuskerran tavoitteet, jotka huomioidaan koulutuskertaa suunnitellessa.

6.3 Isoskoulutuksen ensimmäinen vuosi

Kotka-Kymin seurakunnan isoskoulutussuunnitelman ensimmäisenä vuonna järjestetään iltakoulutusmallin mukaisesti iltakokoontumisia kerran kuukaudessa. Jokaisella kokoontumiskerralla on erilaiset teemat, jotka ovat valikoituneet kasvatuksen tiimin mielipiteistä siitä, millaisiin teemoihin nuoria tulisi tutustuttaa. Teemat liittyvät pääosin ryhmänohjaukseen ja leireillä avustamiseen, mutta iltakokoontumisissa käsitellään myös monia muita nuoren kristityn elämään liittyviä teemoja. Jokaiseen iltakokoontumiseen liittyy rukouselämää.

Ensimmäisen kokoontumisen teemoina on isonen ja ryhmäytyminen, sekä isostoiminnan ja isoskoulutuksen rakenne. Kokoontumisessa käydään läpi millainen isoskoulutus on kokonaisuudessaan, kuinka se liittyy isostoimintaan, sekä suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa minkälaiset oppimistavat ja –tyylit heillä on, jotta tulevista kokoontumisista saadaan mahdollisimman paljon irti. Nuorilla on mahdollisuus myös itse vaikuttaa, miten käsitellä tulevia teemoja, ja mitkä teemat he kokevat erityisen tärkeäksi. Lisäksi tavoitteena on ryhmäyttää koulutusryhmää, jotta työskentely olisi vaivatonta ja mielekästä.

Toisen iltakokoontumisen teemana on Raamattu. Illan aikana on tarkoitus käydä läpi ja kerrata vanhaa Raamatun tuntemusta, ja kartoittaa millaiset tiedot ja taidot nuorella on Raamatun käytöstä. Raamattuun tutustutaan työväliseenä, ja mietitään yhdessä millaisissa tilanteissa isonen käyttää Raamattua, ja kuinka sitä voidaan hyödyntää erilaisissa tilanteissa. Lisäksi käydään läpi kuinka valmistella ja

ohjata raamattutunti eli raamis, jotka ovat suuressa roolissa Kotka-Kymin seurakunnassa niin rippikoulussa, kuin varhaisnuorten leireillä.

Kolmannen iltakokoontumisen teemoina on usko, rukous ja jumalanpalveluselämä. Kokoonntumisessa pohditaan paitsi nuoren omaa uskoa ja uskonelämää, myös sitä, kuinka usko näyttäytyy esimerkiksi rippikouluikäisen tai varhaisnuoren silmin. Tämän lisäksi käydään läpi, millaisia jumalanpalveluksia seurakunta tarjoaa, sekä millaisia jumalanpalvelukset ovat leirielämässä.

Neljäs iltakokoontuminen liittyy käden- ja ilmaisutaitoihin. Kokoonntumisessa käydään läpi millaisia kädentaitoja on olemassa ja millaisia erityisosaajia jokaisessa koulutusryhmän jäsenessä on. Samalla pohditaan, kuinka näitä taitoja hyödynnetään elämässä ja isosen tehtävissä.

Viidennen iltakokoontumisen teemana on nuori kristitty ja vaikuttaja, jolloin syvennyttään nuoren asemaan seurakunnassa ja yhteisössä. Kokoonntumisessa tutustutaan kirkon ja seurakunnan rakenteeseen sekä organisaatioon, ja siihen, kuinka nuori itse voi siellä vaikuttaa. Yksi tärkeä kokoonntumisen aihe on se, kuinka nuori pysyy seurakunnan toiminnassa ja säilyttää seurakuntayhteyden, vaikka muuttaisikin pois omalta kotipaikkakunnaltaan ja oman kotiseurakunnan piiristä.

Kuudennen kokoonntumisen teemana on vuorovaikutus. Kokoonntumisessa selvitetään mitä on vuorovaikutus ja vuorovaikutustaidot, ja kuinka niitä voisi harjoittaa ja kehittää. Tapaamisessa pohditaan, mihin taitoja tarvitaan ja millaisissa tilanteissa isonen tarvitsee vuorovaikutustaitoja, ja millaisissa tilanteissa niitä tarvitaan jokapäiväisessä kanssakäymisessä.

Seitsemäs kokoonntuminen pohjautuu täysin leirielämään. Kokoonntumisessa käydään läpi leiriturvallisuutta koskevia kysymyksiä, ensiapua, paloturvallisuutta ja uimavalvontaa. Kaikkea ei ole tarkoitus käydä perusteellisesti läpi, mutta pakolliset turvallisuuteen liittyvät asiat on hyvä käsitellä kokoonntumisen aikana.

Kahdeksas ja ensimmäisen vuoden viimeinen iltakokoontuminen liittyy musiikkiin. Kokoontumisessa tarkastellaan musiikkia, jota seurakunnassa ilmenee erilaisissa tilanteissa ja erilaisissa muodoissa. Tavoitteena on lisätä tietämystä kirkkomusiikista, virsistä ja veisuista. Samalla käydään läpi kuinka musiikkia voisi hyödyntää leirielämässä esimerkiksi oppitunneilla, hartauksissa tai leikeissä.

Iltakoulutusmallin tueksi ensimmäisenä vuonna järjestetään kolme vuorokauden mittaista koulutusleiriä. Koulutusleireillä on tarkoitus syventyä entistä enemmän jo käsiteltyihin teemoihin, ja hyödyntää leirin tarjoamaa ympäristöä. Jokaiselle koulutusleirille on määritetty teema, jonka ympärille leiri rakentuu.

Ensimmäisen koulutusleirin teemana on isosen rooli erilaisten työalojen leireillä. Leirillä käydään läpi millaisille leireille on mahdollista päästä isoseksi, ja millaisia tehtäviä leireillä on. Koulutettavat pohtivat millaisia työtehtäviä ja –tilanteita heille mahdollisesti tulee leireillä ja millainen heidän roolinsa näissä tilanteissa on. Lisäksi mietitään haasteita ja vastoinkäymisiä, ja sitä kuinka niiden sattuessa toimitaan.

6.4 Isoskoulutuksen toinen vuosi

Toisen koulutusleirin teemana ovat toiminnalliset hetket, joita isoselle tulee vastaan erilaisissa työtehtävissä. Pääpaino on leirielämässä tapahtuvissa hetkissä, kuten hartauksissa, iltaohjelmissa tai ulkoiluissa. Leirillä pyritään suunnittelemaan ja harjoittelemaan näitä hetkiä, sekä mahdollisesti suunnittelemaan niitä valmiiksi versioiksi asti tulevaisuutta varten.

Kolmannen ja ensimmäisen vuoden viimeisen koulutusleirin teemana ovat opetustilanteet ja rippikoulusuunnitelma. Leirillä pohditaan, miksi isonen on mukana oppitunneilla rippikoulussa tai varhaisnuorten leirillä, ja millainen rooli heillä opetustilanteissa on. Koulutettavat tutustutetaan rippikoulusuunnitelmaan ja sen toteuttamiseen käytännössä, sekä kerrotaan kuinka isoset voivat olla mukana työskentelyjen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Ilta kokoontumisten ja koulutusleirien lisäksi koulutettavat käyvät vapaavalintaisissa seurakunnan tapahtumissa, joista he saavat leiman isospassiin. Leimoja tulee kerätä ensimmäisen koulutusvuoden aikana viisi kappaletta. Ensimmäisen vuoden isoskoulutus päättyy isostensiunaamismessuun, jossa isoset siunataan tulevia työtehtäviä varten. Koulutettavat on mahdollisuus saada todistus jo käymästään oppimäärästä, vaikka koulutus jatkuukin vielä toisen vuoden ajan.

Toisen vuoden koulutus on intensiivikursseihin perustuva malli. Koulutettaville järjestetään neljä viikonlopun pituista koulutusleiriä joille on määritelty erilaiset teemat. Leireillä kerrataan vanhaa opittua, sekä syvennyttään aiheisiin perusteellisemmin. Leirien lisäksi koulutettavat toteuttavat projektin, jota suunnitellaan ensimmäisellä koulutusleirillä. Leirien ja projektin rinnalla koulutettavat keräävät isospassiin viisi leimaa vapaavalintaisista seurakunnan tapahtumista.

Ensimmäisen koulutusleirin teemana on projekti. Projekti on muodoltaan toiminnallinen nuortenilta, joka ideoidaan, suunnitellaan ja toteutetaan pienryhmissä. Koulutusleirillä on tarkoitus ideoida ja suunnitella projekti mahdollisimman pitkälle ja valmiiksi, jotta toteuttaminen onnistuisi hyvin, kun se on ajankohtaista. Jos koulutettaville tulee mieleen joku toinen samantapainen projekti, joka voisi olla realistisesti toteutettavissa, myös sille voidaan antaa mahdollisuus. Leirillä on tarkoitus myös ryhmäyttää koulutusryhmää, jossa on todennäköisesti vaihtuvuutta ensimmäisen vuoden koulutusryhmään.

Toisen koulutusleirin teemana on ryhmänohjaustaitoihin syventyminen. Leirillä kerrataan ensimmäisen vuoden koulutuksesta opittuja taitoja ja peilataan niitä mahdolliseen kokemukseen leirielämästä. Koulutettavat pohtivat, mikä on haastavaa ja mikä onnistui, ja kuinka taitoja voidaan kehittää entisestään. Leirillä syvennyttään perusteellisemmin pienryhmän rakenteisiin ja rooleihin, sekä pohditaan ryhmänohjaajan työnkuvaa. Pohdittavaa on myös erilaisissa oppijoissa ja oppimistyylyissä, joita kohtaa ryhmänohjaajana.

Kolmannella koulutusleirillä teemoina ovat laulut, leikit ja ulkoilut, joita leirielämissä järjestetään. Tavoitteena on syventyä näihin entistä enemmän, suunnitella ja harjoitella näitä mahdollisimman hyvin. Lisäksi etsitään tietoa ja ideoita

netistä, sekä pohditaan millaiset leikit ja laulut sopivat mihinkin tilanteeseen. Leirillä pohditaan myös, kuinka isosten on mahdollista edesauttaa ryhmäyttämistä eri työalojen leireillä.

Neljännän ja koko koulutuksen viimeisen koulutusleirin teemoina ovat kertaaminen ja palaute. Leirillä käydään läpi koko kaksivuotinen koulutus, mitä on opittu matkan varrella ja mistä olisi mahdollisesti halunnut oppia lisää, tai mikä olisi voitu jättää pois. On tärkeää kerätä palautetta, jotta isoskoulutussuunnitelma muokautuu entisestään ja koulutuskerroista saadaan toimivia kokonaisuuksia. Palautetta tulee antaa molempiin suuntiin, niin koulutettavilta ohjaajille, kuin ohjaajilta koulutettaville. Leirillä käydään läpi myös, mitä toimintaa nuorille järjestetään isoskoulutuksen jälkeen Kotka-Kymin seurakunnassa, ja koko Suomen ev.lut. kirkossa.

Toinen vuosi ja koko isoskoulutus päättyy isostensiunaamismessuun, jossa isokset siunataan tulevia työtehtäviä varten. Tilaisuudessa jaetaan todistukset koulutukseen osallistumisesta, sekä juhlistetaan koulutuksen päättymistä messun jälkeen erillisessä tilaisuudessa.

Sekä ensimmäisen vuoden, että toisen vuoden koulutus tapahtuu ryhmissä, joihin ilmoittaudutaan kesän ja syksyn aikana. Jokaisella ryhmällä on kaksi vetäjää, jotka työskentelevät kasvatuksen tiimissä. Nämä työntekijät ovat päävastuussa ryhmien koulutuksesta, mutta kouluttajina mahdollisuuksien mukaan on tärkeää käyttää myös muuta seurakunnan osaamista hyväkseen, kuten esimerkiksi diakoniatyöntekijöitä sekä kanttoreita.

6.5 Arviointi ja palaute

Keräsin suunnitelmasta palautetta Kotka-Kymin seurakunnan kasvatuksen tiimiltä toukokuussa 2017. Esittelin työntekijäkokouksessa koko kasvatuksen 15 henkiselle tiimille isoskoulutussuunnitelman, joka oli pääpiirteittään valmis. Esittelyn jälkeen tiimillä oli vapaa sana kommentoida suunnitelmaa, minkä koee hyväksi ja mikä on puutteellista. Tiimi kehui tuotetta sellaiseksi, kuin he olivat sen

halunneetkin olevan, ja se vastaa tämänhetkiseen tarpeeseen. Isoskoulutus-suunnitelma antaa rakenteen ja raamit isoskoulutukselle, mutta jättää kuitenkin varaa luovuudelle. Palautteessa todettiin, että suunnitelma tulee todennäköisesti vuosien saatossa muotoutumaan hieman erilaiseksi, sillä isoskoulutus-suunnitelmaa tarkastellaan ja kehitetään vuosittain. Iltakoulumallin ja intensiivikurssi mallin yhdistelmä koettiin toimivaksi, ja koulutustunteja todettiin olevan riittävästi. Isoskoulutus ei ole liian irrallinen kokonaisuus isostoiminnasta, vaan sulautuu siihen hyvin. Koulutusta ei nähdä liian kuormittavana tai raskaana toteuttaa. Palautteessa pohdittiin, voisiko suunnitelmaan tehdä mallia valmiista koulutuskerrasta jokaisen tapaamisen kohdalle. Työntekijöiden palautteen jälkeen korjasin suunnitelmasta koulutuskertojen järjestystä, jotka olivat palautteen mukaan hieman epäloogisessa järjestyksessä.

7 POHDINTA

Opinnäytetyön prosessi eteni suunnitelmien mukaan aikataulussa. Prosessi eteni taustalla muiden opintojen ohessa ja opinnäytetyön linkitys hankeharjoitteluun oli iso osa prosessin etenemistä. Prosessia sai tauotettua sopivasti työn ja vapaa-ajan kanssa, jolloin tekeminen on ollut mielekästä alusta alkaen.

Kehittämisehdotuksena tähän opinnäytetyöhön ja tuotteeseen voisi olla esimerkiksi jokaisen koulutuskerran kohdalle lisättävä malli koulutuskerrasta, jota pystyisi muokkaamaan ryhmälle sopivaksi. Idea tuli esiin tiimiltä kysytyssä palautteessa, ja jatkossa jo pidetyt koulutuskerrat ja –leirit voitaisiin lisätä työntekijöiden yhteiseen pankkiin, josta täydentää toimivia koulutuskertoja suoraan malliksi suunnitelmaan. Jokaisen koulutuskerran suunnittelu erikseen vaatii paljon voimavaroja. Lisäksi isokoulutussuunnitelman suunnitteluvaiheeseen voisi ottaa mukaan nuoria ja osallistaa heitä entistä enemmän suunnitelman laatimiseen, ottamalla heidät mukaan suunnittelupalaveriinkin. Koulutuksen päättäviltä isosilta saatu palaute on myös hyvä ottaa huomioon suunnitelmaa muokatessa. Palautetta ei kysytty keväällä 2017, joka osaltaan hankaloitti tämän suunnitelman tekemistä.

En ole aiemmin tehnyt tuotetta minkäänlaisessa muodossa, joten tutustuminen työskentelytapoihin ja menetelmiin kesti oman aikansa. Niiden kautta kuitenkin sain valmiuksia tehdä samankaltaisia tuotteita myös jatkossa esimerkiksi jatkokoulutuksessa ylemmässä ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa, johon mahdollisesti tähtään muutaman vuoden kuluttua. Tuotteen tekemisestä ja siihen liittyvistä taidoista voi olla hyötyä myös työelämässä, jos työtehtävät vaativat tuotteen tekemistä.

Kirkon työtä on pitkään kutsuttu kutsumustyöksi (Kokkonen & Kokkonen 2008). Opinnäytteen kautta tuntuu, että myös oma kutsumukseni on tarkkailun alaisuudessa. Minulle opinnäytetyö oli prosessi, jonka mukana kasvoin ammatillisesti. Sain paitsi kokemusta tuotteen tekemisestä, myös hyviä kontakteja yhteistyöhön, sekä seuraamaan työntekoa nuorisotyön ytimessä. Opitut tiedot ja taidot

auttavat minua paitsi mahdollisena kirkon työntekijänä, myös sosiaalialan puolella. Opinnäytetyön tuote ja raportin kirjoittaminen vastasi oletuksiini ja tavoitteiksiini. Opinnäytetyö sopi luontevasti opintopolkuuni ja vahvasti ammatti-identiteettiäni. Sain paljon uusia näkökulmia ja syvyyttä paitsi isostoimintaan, myös kirkon nuorisotyöhön, rippikoulutyöhön ja nuorten elämänvaiheisiin. Koin, että työstäni oli hyötyä seurakunnalle. Seurakunta saa produktista työkalun, jonka käyttäminen toivottavasti helpottaa käytännön työskentelyä.

Opinnäytetyössä onnistumisen hetkiä tuli suhteessa turhautumiseen vähän. Isokoulutussuunnitelman suunnittelu ja koonti tapahtui nopeasti, joka oli positiivinen kokemus. Koontia ja suunnittelua hankaloitti hieman työntekijöiden tahto uusia suunnitelmaa, sillä vahvat perinteet vaikuttavat osaltaan myös työntekijöihin. Hyvät perustelut suunnitelman uusimiselle sai kuitenkin kaikki työntekijät ymmärtämään suunnitelman uusimisen tarpeen, ja pienillä kompromisseilla tuotteesta saatiin kaikkia työntekijöitä miellyttävä kokonaisuus. Tuotteen ulkoasu on hieman karu, jota olisi voinut elävöittää esimerkiksi kuvilla, mutta työyhteisön toiveesta tuote pidettiin selkeänä ja riisuttiin kaikesta muusta kuin olennaisesta sisällöstä.

Vaikka itse tuotteen teko oli palkitsevaa ja positiivista, opinnäytetyön raportin kirjoittaminen oli minulle haastavaa. En ole koskaan ollut hyvä kirjoittaja tai tekstin tuottaja, ja lähteistetyn tekstin kirjoittaminen on minulle haastavaa. Opin opinnäytetyön avulla kirjoittamaan asiatekstiä ja etsimään tieteellistä kirjallisuutta. Lisäksi en ole kovinkaan analyyttinen tai pohdiskeleva persoona, joten työn arviointi ja pohdinta tuotti ajoittain haasteita. Raportin kirjoittaminen olisi voinut olla helpompaa, jos olisin tutustunut enemmän saatavilla olevaan lähdemateriaaliin ja perehtynyt siihen syvällisemmin. Lisäksi olisin voinut entistä enemmän tutustua jo olemassa oleviin isokoulutussuunnitelmiin, joista olisi voinut lisätä tähän tuotteeseen hyväksi koettuja asioita ja sisältöjä.

Olen haasteista ja vaikeuksista huolimatta tyytyväinen produktiin ja kirjoitettuun raporttiin. Omasta mielestäni kasvoin prosessin aikana ammatillisesti, joka toivottavasti hyödyttää minua työelämässä. Minulle tärkeää on se, että produktista on oikeasti hyötyä yhteistyötaholle, ja se otetaan käyttöön työntekijöiden keskuu-

dessa. Opinnäytetyö kokosi oppimia asioitani koko opintojen ajalta, ja opinnäytetyön avulla syventyminen aiheisiin antaa minulle eväitä tulevaisuuteen. Opinnäytetyön raportin kirjoittaminen kasvatti minua itsenäiseen työhön ja työskentelyyn, jonka koen positiivisena asiana tulevaisuuden kannalta.

LÄHTEET

- Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., & Nurmi, J. (2006). *Ihmisen psykologinen kehitys*. Helsinki: WSOY.
- Gretschel, A. & Kiilakoski, T. (2007). *Lasten ja nuorten kunta*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.
- Horppu, S., Leppämäki, P. & Nurmiranta, H. (2009). *Kehityopsykologiaa lapsuudesta vanhuuteen*. Helsinki: Kirjapaja.
- Höylä, S. (2013). *Laukaan seurakunnan isoskoulutussuunnitelma*. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. (Opinnäytetyö, Diakonia-ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma). Saatavilla <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201305066555>
- Innanen, T. & Niemelä, K. (toim.) (2009). *Rippikoulun todellisuus*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.
- Kirkon kasvatustieteiden keskus (2001). *Elämä - usko - rukous : rippikoulusuunnitelma 2001*. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Kotka-Kymin seurakunta i.a. Saatavilla 3.3.2017. <https://www.kotka-kyminseurakunta.fi/>
- Kronqvist E. & Pulkkinen M. (2007). *Kehityopsykologia – Matkalla muutokseen*. Helsinki: WSOY.
- L 417/2007. Lastensuojelulaki. Saatavilla 22.11.2017 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>
- L 1285/2016. Nuorisolaki. Saatavilla 22.11.2017 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161285>
- Nääppä, F. (2015). *"Iloiten saatte lähteä matkaan!" Materiaalipaketti Raaseporin suomalaisen seurakunnan isostoimintaan* (Opinnäytetyö, Diakonia-ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma). Saatavilla <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2015120319202>
- Paananen, T. & Tuominen, H. (toim.) (2005). *Nuorisotyön käsikirja*. Helsinki: Kirjapaja.
- Peitso, J., Perkiö T., Poropudas, S., & Nieminen, T. (2017). *Ihme isonen : isostoiminnan kirja*. Helsinki: Kirjapaja
- Porkka, J. (2004). *On kunnia olla isonen : Suomen evankelis-luterilaisen kirkon isostoiminta 2000-luvun alussa*. Helsinki: Kirkkohallitus.

Porkka, J. (toim.) (2008). *Johdatus kristilliseen kasvatukseen*. Helsinki: Lasten Keskus : LK-kirjat.

Pruuki, L. (2010). *Rippikoulun pikkujättiläinen*. Helsinki: LK-kirjat.

Sinkkonen, J. (2010). *Nuoruusikä*. Juva: WSOY.

Suomen ev. lut. Kirkon julkaisuja (2016). *Isoja ihmeitä. Isostoiminnan linjaus 2016*. Helsinki: Kirkkohallitus. Saatavilla 22.11.2017 [http://sa-kasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/3E41B03C248D8EB9C2257F96003C12CB/\\$FILE/Isoja_ihmeita_2016.pdf](http://sa-kasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/3E41B03C248D8EB9C2257F96003C12CB/$FILE/Isoja_ihmeita_2016.pdf)

Suomen ev. lut. Kirkon julkaisuja (2017). *Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017*. Helsinki: Kirkkohallitus. Saatavilla 22.11.2017 [http://sa-kasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/400865F07982E0ECC2257D5100209E1D/\\$FILE/Suurihme-Rippikoulusuunnitelma2017.pdf](http://sa-kasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/400865F07982E0ECC2257D5100209E1D/$FILE/Suurihme-Rippikoulusuunnitelma2017.pdf)

Tähkää, A. (2012). *Nuoret seurakuntalaisina*. Helsinki: Kirkkohallitus.

Vehmaa, K. (2012). *Matkalla isosuuteen: Huittisten seurakunnan isoskoulutus-suunnitelma* (Opinnäytetyö, Diakonia-ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma). Saatavilla <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201205025787>

LIITE 1: Kotka-Kymin seurakunnan isokoulutussuunnitelma

Kotka-Kymin seurakunnan isokoulutus- suunnitelma

**KOTKA-KYMIN
SEURAKUNTA**

Tekijä: Erik Pakkala

ESITTELY

Kotka-Kymin seurakunnan isokoulutussuunnitelma päätettiin uusia vuoden 2017 alussa, kun Kotkan, Langinkosken ja Kymin seurakunnat yhdistyivät suureksi Kotka-Kymin seurakunnaksi. Vuonna 2016 julkaistu Isoja ihmeitä-isostoiminnan linjaus, sekä vuonna 2017 valmistuva rippikoulusuunnitelma ovat pohjana tälle uudistukselle. Isokoulutus-suunnitelma on tehty yhdessä kasvatuksen tiimin isokoulutuksesta vastaavien työntekijöiden kanssa, ja on osa sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaaja- opiskelijan opinnäytetyötä.

ISOSKOULUTUS JA ISOSTOIMINTA

Isokoulutus on osa isostoimintaa, jossa on mahdollisuus kasvaa seurakuntalaisena. Isostoiminnan kautta seurakunta kouluttaa isosia seurakunnan tarpeisiin, kuten rippikoulun ryhmänohjaajaksi. Isokoulutus on monimuotoista, vaihtelevaa ja joustavaa, ja on avoinna kaikille halukkaille. Isostoiminnan sijaan koulutuksella on konkreettinen rakenne, joka ilmenee esimerkiksi koulumaisena koulutusratkaisuina. Isokoulutuksen pituus vaihtelee seurakunnittain, keskimäärin sen pituus on 50 tuntia. (Isoja ihmeitä – isostoiminnan linjaus 2016, 41-43.)

Isostoiminnan päätavoite on vahvistaa nuoren uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa häntä elämään kristittyinä. Nuoren kasvu ja omana itsenään oleminen on yksi isostoiminnan lähtökohdista. Isostoiminnan kautta on mahdollisuus olla osana yhteisöä, seurakuntaa. Isostoiminnassa kaikille nuorille on tilaa ja tärkeänä pidetään turvallisuudentunnetta, yhteyttä, iloa sekä nähdyksi tulemisen kokemusta. Isostoiminnassa on mahdollisuus rakentaa itselleen tietotaitoa koulutuksella ja seurakuntaelämään osallistumisella. Isostoiminnan kautta luodaan toimintaa yhdessä työntekijöiden kanssa. Ennen kaikkea isostoiminta on silta aikuisen seurakuntalaisuuteen. (Isoja ihmeitä – isostoiminnan linjaus 2016, 9.)

ISOSKOULUTUS KOTKA-KYMIN SEURAKUNNASSA

Kotka-Kymin seurakunnan isokoulutus on kaksivuotinen. Ensimmäinen koulutusvuosi painottuu iltakokoontumisiin, joita on kahdeksan kappaletta. Syyskuusta alkaen iltakokoontumisia järjestetään kerran kuukaudessa. Koulutettavien on mahdollista ilmoittautua yhteen ryhmään seitsemästä vaihtoehdosta, riippuen

mikä viikonpäivä ja koulutustila heille sopii parhaiten. Ilmoittautuminen aukeaa heti edellisen kesän rippikoulujen alkaessa, ja päättyy syyskuussa kaksi viikkoa ennen iltakokoontumisten alkamista. Iltakokoontumisten lisäksi koulutettavat osallistuvat kolmelle vuorokauden mittaiselle leirille, joiden ajankohdat vaihtelevat ryhmittäin. Tämän lisäksi koulutettavat keräävät isospassiin viisi leimaa, joita saa osallistumalla vapaavalintaisiin seurakunnan tilaisuuksiin tai tapahtumiin. Isoiset voivat hakea eri työalojen leireille vuoden mittaan. Ensimmäinen vuosi päättyy messuun, jossa isokset siunataan tuleviin tehtäviin.

Toisena vuonna iltakokoontumisia ei enää järjestetä, vaan koulutettavat osallistuvat neljälle vuorokauden mittaiselle koulutusleirille. Koulutusleirien ajankohta vaihtelee työntekijöiden työpäivien, sekä leriakeskusvarausten mukaan. Tämän lisäksi he ideoivat, suunnittelevat ja toteuttavat pienryhmissä toiminnallisen nuortenillan, joka toteutetaan koulutusvuoden aikana. Tämän lisäksi koulutettavat keräävät isospassiin viisi leimaa, joita saa osallistumalla vapaavalintaisiin seurakunnan tilaisuuksiin tai tapahtumiin. Toinen vuosi päättyy messuun, jossa isokset siunataan tuleviin tehtäviin. Messun yhteydessä isosille jaetaan todistus koulutukseen osallistumisesta ja sen suorittamisesta.

ISOSKOULUTUKSEN ENSIMMÄINEN VUOSI

Syyskuu

Syyskuussa isoskoulutukseen ilmoittautuminen päättyy, ja isoskoulutusryhmät aloittavat toimintansa.

Ensimmäisen iltakokoontumisen tavoitteet:

Kokoontumisen tavoitteena on ryhmäyttää isosia keskenään, jotta koulutusryhmästä tulisi turvallinen, ja että siinä pystytään toimimaan ja opiskelemaan asiat vaivatta. Ryhmäytymisen lisäksi käydään läpi seurakunnan arvomaailmaa, jonka pohjalta isonen toimii tehtävissään. Ensimmäisessä iltakokoontumisessa käydään myös läpi isoskoulutuksen rakennetta, sekä millaisia isokset ovat ja mitä he tekevät. Illassa jaetaan isospassit, joihin koulutettavat keräävät leimoja isoskoulutuksen aikana.

Ensimmäisen iltakokoontumisen teemat:

- Mikä on isonen?
- Mitä on isostoiminta?
- Ryhmäytyminen
- Seurakunnan arvomaailma ja yhteisö
- Millainen on nuori kristitty?

Lokakuu

Toisen iltakokoontumisen tavoitteet:

Toisen iltakokoontumisen tavoitteena on lisätä koulutettavien Raamatun tunte-
musta ja opetella sen käyttöä työvälineenä. Lisäksi tutustutaan raamattutuntei-
hin, joita pidetään sekä varhaisnuorten-, että rippileireillä.

Toisen iltakokoontumisen teemat:

- Raamattu
- Raamatun tuntemus
- Raamattu työvälineenä
- Raamattutunnit varhaisnuorten ja rippikoululeireillä

Marraskuu

Kolmannen iltakokoontumisen tavoitteet:

Kolmannen iltakokoontumisen tavoitteena on vahvistaa nuoren omaa uskoaan ja uskonelämän harjoittamista. Kokoontumisessa käydään läpi, millaisia jumalanpalveluksia seurakunnassa on, sekä millaisia jumalanpalveluksia järjestetään leirielämässä. Kokoontumisessa pohditaan, miten usko voi näyttäytyä esimerkiksi rippikoululaiselle tai varhaisnuorelle.

Kolmannen iltakokoontumisen teemat:

- Usko, rukous ja jumalanpalveluselämä
- Jumalanpalvelukset, leirijumalanpalvelukset
- Usko omassa elämässä, usko varhaisnuorelle/rippikoululaiselle
- Rukous

Joulukuu

Neljännän iltakokoontumisen tavoitteet:

Neljännän iltakokoontumisen tavoitteena on käydä läpi, millaisia käden- ja ilmaistaitoja on olemassa, ja kuinka niitä käytetään ja hyödynnetään isosen tehtävissä. Samalla voidaan hieman kartoittaa, onko koulutettavien joukossa erityisosaamista jollain osa-alueella, kuten säestys- tai piirustustaitoa.

Neljännän iltakokoontumisen teemat:

- Kädentaidot ja ilmaisutaidot
- Mihin näitä tarvitaan?
- Minkälaisia kädentaitoja on ja miten niitä voi käyttää?

Tammikuu

Viidennen iltakokoontumisen tavoitteet:

Viidennen kokoontumisen tavoitteena on antaa koulutettaville kuvaa omasta asemastaan seurakunnassa. Kokoontumisessa käydään läpi kirkon rakennetta ja organisaatiota sekä sitä, miten nuori itse voi siihen vaikuttaa. Lisäksi käydään läpi, miten voi pysyä seurakunnan toiminnassa mukana, jos muuttaa pois oman kotiseurakuntansa alueelta.

Viidennen iltakokoontumisen teemat:

- Nuori kristitty ja vaikuttaja kirkossa
- Kirkollisvaalit ja äänioikeus
- Nuori seurakunnassa
- Seurakuntien ja kirkon rakenne seurakuntalaisesta kirkkoherraan ja piispaan
- Miten kiinni uuteen seurakuntaan jos muuttaa toiselle paikkakunnalle

Helmikuu

Kuudennen iltakokoontumisen tavoitteet:

Kuudennen kokoontumiskerran tavoitteena on selvittää, mitä on vuorovaikutus ja vuorovaikutustaidot. Tapaamisessa käydään läpi, mihin taitoja tarvitaan isosen

tehtävissä ja jokapäiväisessä kanssakäymisessä. Lisäksi käydään läpi, kuinka tunnistaa omat taidot ja kuinka niitä mahdollisesti voisi kehittää.

Kuudennen iltakokoontumisen teemat:

- Vuorovaikutus
- Vuorovaikutustaidot
- Mihin tarvitaan vuorovaikutustaitoja leirillä?
- Kuunteleminen, oman mielipiteen ilmaisu
- Kuinka käyttäytyä erilaisten ihmisten kanssa?

Maaliskuu

Seitsemännen iltakokoontumisen tavoitteet:

Seitsemännen kokoontumisen teemat ovat hyvin leiripainotteisia, sillä tavoitteena on käydä läpi leiriturvallisuuteen liittyviä asioita. Lisäksi käydään läpi myös ensiavun perusteita, vaikkei varsinaista ensiapukoulutusta järjestetä. Leirillä on tarkoitus tutustua tarkemmin koko leirikeskuksen tonttiin ja rakennuksiin entistä tarkemmin.

Seitsemännen iltakokoontumisen teemat:

- Leiriturvallisuus
- Ensiapu
- Millaisissa tilanteissa tarvitaan ensiapua? Millaisia riskejä leireillä voi olla?
- Yleiset turvallisuusasiat
- Paloturvallisuus ja uimavalvonta leirikeskuksissa

Huhtikuu

Kahdeksannen iltakokoontumisen tavoitteet:

Kahdeksannen iltakokoontumiset teemat liittyvät musiikkiin, ja tavoitteena on lisätä koulutettavien tietämystä kirkkomusiikista, virsistä ja veisuista. Lisäksi käydään läpi miten musiikkia käytetään leirillä esimerkiksi oppitunneilla, hartauksissa ja leikeissä.

Kahdeksannen iltakokoontumisen ja teemat:

- Musiikki
- Veisusta virsiin
- Musiikin merkitys
- Musiikki leirielämässä
- Musiikki leikeissä

Huhtikuussa ensimmäisen vuoden koulutuksen päättää isostensiunaamismessu, jossa isokset siunataan tuleviin tehtäviin.

Ensimmäisen vuoden koulutusleirit

Ensimmäinen koulutusleiri ja sen tavoitteet:

Leirin tavoitteena on saada konkreettinen kuva isosen tehtävistä ja roolista eri työalojen leireillä. Koulutusleirillä käydään läpi erilaisia työntekäviä ja -tilanteita, ja pohditaan, millainen rooli isosella on leiritilanteissa, minkälaisia haasteita ja vastoinkäymisiä voi ilmaantua, sekä kuinka tilanteissa toimitaan.

Ensimmäinen koulutusleiri ja sen teemat:

Isosen rooli eri työalojen leireillä

- Työt & velvollisuudet: raamattutunnit, opetustilanteet, vapaa-aika, hartaudet leiri-jumalanpalvelukset...
- Haasteet
- Rooli

Toinen koulutusleiri ja sen tavoitteet:

Leirin tavoitteena on käydä läpi erilaisia leirielämässä tulevia toiminnallisia hetkiä. Isosten vastuulla leireillä on osa ohjelman suunnittelusta, kuten iltaohjelmat, hartaudet ja ulkoilut. Toiminnalliset hetket tulee käydä läpi teoreettisesti, jonka jälkeen niitä tulee harjoitella tulevaisuutta varten.

Toinen koulutusleiri ja sen teemat:

Toiminnalliset hetket

- Iltaohjelmat
- Hartaudet
- Leikit ja ulkoilut
- Harjoituksia

Kolmas koulutusleiri ja sen tavoitteet:

Kolmannen leirin tavoitteena on tutustuttaa nuori rippikoulusuunnitelmaan ja kuinka sitä toteutetaan käytännössä. Isonen on usein mukana rippikoulun työskentelyissä ja oppitunneilla, joten on hyvä antaa heille informaatiota sekä ohjeita näissä toimimiseen. Leirillä käydään läpi myös varhaisnuorten leirien oppitunnit ja työskentelyt, joissa isonen on vahvasti läsnä. Leirillä tutustutaan myös mahdollisuuteen suunnitella ja toteuttaa oppitunteja ja työskentelyjä, jolloin on mahdollisuus vaikuttaa sekä tehdä oppitunneista nuorille soveltuvia.

Kolmas koulutusleiri ja sen teemat:

Opetustilanteet ja Rippikoulusuunnitelma 2017

- Isonen opetuksissa mukana, miksi?
- Riparin opetukset
- Riparin opetukselliset tavoitteet ja sisällöt
- Varhaisnuorisotyön leirien opetukset
- Isoiset leirien suunnittelussa

ISOSKOULUTUKSEN TOINEN VUOSI

Lokakuu

Ensimmäisen koulutusleiri ja sen tavoitteet:

Toisen vuoden ensimmäisen koulutusleirin tavoitteena on ryhmäyttää uusi isoskoulutusryhmä, sillä ryhmässä on todennäköisesti vaihtelevuutta ensimmäisen vuoden ryhmään verrattuna. Leirillä käydään läpi toisen vuoden isoskoulutukseen liittyvää projektia, joka toteutetaan koulutusvuoden aikana. Projekti on muoltaan toiminnallinen nuortenilta, joka toteutetaan pienryhmissä. Leirillä on tarkoitus jakaa koulutettavat ryhmiin, sekä sopia nuortenillan ajankohta. Leirillä ideoidaan ja suunnitellaan nuortenilta mahdollisimman pitkälle, jotta sen toteuttaminen onnistuisi mahdollisimman hyvin.

Ensimmäisen koulutusleirin teemat:

Projektit/nuortenillat

- Ideointi
- Suunnittelu
- Miten toteutetaan?
- Ryhmytyminen

Marraskuu

Toinen koulutusleiri ja sen tavoitteet:

Leirin tavoitteena on kerrata ensimmäisen vuoden koulutuksesta saatuja ryhmänohjaustaitoja, joiden pohjalta syventyä taitoihin entistä enemmän. Leirillä

käydään läpi millaisessa roolissa isonen on pienryhmässä, tai koko leirin kokouksessa ryhmässä, sekä käydään läpi erilaisia oppimistyyliä ja opettamisen keinoja joita ryhmässä pystyy hyödyntämään. Koulutuksen pääpaino ei enää ole leirielämässä, vaan koulutusleirin on tarkoitus antaa eväitä myös tulevaisuuteen isokoulutuksen jälkeen.

Toisen koulutusleirin teemat:

Ryhmänohjaustaitoihin syventyminen

- Roolit ryhmässä
- Ryhmän ohjaaminen
- Erilaiset oppijat

Helmi

Kolmas koulutusleiri ja sen tavoitteet:

Kolmannen koulutusleirin tavoitteena on syventyä laulujen, leikkien ja pelien maailmaan. Ensimmäisenä vuonna opittuja asioita on hyvä kerrata, jonka jälkeen harjoitella lisää leikin ja laulun vetämistä. On tärkeää pohtia leikkien, laulujen ja pelien merkitystä ja yrittää hahmottaa, miksi ne ovat tärkeitä. Leirillä voidaan myös pyrkiä keksimään uusia ideoita, kuinka ja millä keinoilla ryhmäyttäminen onnistuisi paremmin niin lasten- kuin rippileireillä.

Kolmannen koulutusleirin teemat:

Laulut, leikit, ulkoilut

- Syventäminen
- Uudet ideat
- Ryhmäyttäminen

Huhtikuu

Neljäs koulutusleiri ja sen tavoitteet:

Neljännän koulutusleirin tavoitteet ovat oppimisen kertaamisessa ja palautteen antamisessa. Isosten koulutus on loppumetreillä, jolloin tulee katsoa menneeseen ja oppimaansa asiaan. Leirillä on tarkoitus kerätä palautetta mahdollisimman laajasti koko isoskoulutuksen ajalta, sekä myös antaa palautetta nuorille koulutuksen vetämisestä ja onnistumisesta. Leirillä on myös tarkoitus käydä läpi tulevaisuutta, ja sitä kuinka nuorten toiminta ja isostoiminta jatkuu koulutettavien Kotka-Kymin seurakunnassa, sekä koko Suomen ev.lut. kirkon piirissä.

Neljännän koulutusleirin teemat:

Koulutuksen loppumetrit

- Mitä olen oppinut?
- Palaute isonen -> ohjaaja
- Palaute ohjaaja -> isonen
- Mitä tämän jälkeen?

Toinen vuosi ja koko isoskoulutus päättyy isostensiunaamismessuun, jossa isokset siunataan tulevia työtehtäviä varten. Tilaisuudessa jaetaan todistukset koulutukseen osallistumisesta, sekä juhlistetaan koulutuksen päättymistä messun jälkeen erillisessä tilaisuudessa.

Lähteet:

Isoja ihmeitä: Isostoiminnan linjaus 2016. Helsinki: Kirkkohallitus.

Suuri ihme: Rippikoulusuunnitelma 2017. Helsinki: Kirkkohallitus

<https://www.kotka-kyminseurakunta.fi/grafiikka/v586E5194/logo.png>